

ת"פ (נתניה) 33962-11-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 33962-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני: כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות תביעות משטרת ישראל

נגד

הנאשם: פלוני

בשם המאשימה:

בשם הנאשם: עו"ד אודי עמר

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות במלוא העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, והצדדים טענו לעונש באופן חופשי.

כתב האישום

1. במועד הרלוונטי היו הנאשם וגב' י"ר (להלן: המתלוננת) זוג נשוי בהליכי גירושין, הורים לפעוטה בת כשנה, והתגוררו בצוותא.

אישום מס' 1: ביום 5.2.23 עובר לשעה 02:10 בכתה הפעוטה בחדרה (להלן: החדר), והנאשם ניגש אליה. המתלוננת מצדה הכינה בקבוק מזון עבור הפעוטה, ופתחה את דלת החדר כדי להעבירו לידי הנאשם. הלה סירב לקבל את הבקבוק, טען כי הפעוטה לא צריכה לאכול בלילה, ואמר למתלוננת לא להתערב ולצאת מהחדר. כאשר עמדה המתלוננת מחוץ לחדר כדי לצפות במתרחש, טרק הנאשם את הדלת בחוזקה. המתלוננת פתחה את הדלת, וראתה שהנאשם הניח את הפעוטה במיטתה כשהיא בוכה. בנסיבות אלה מנע הנאשם מהמתלוננת להיכנס לחדר, כשסגר את הדלת בגופו

עמוד 1

בעוד המתלוננת מנסה לפתוח אותה. או אז פתח הנאשם את הדלת, תפס את המתלוננת בצדי החזה שלה, הרים אותה ודחף אותה לעבר המיטה בחדר השינה הממוקם בסמוך. המתלוננת קמה מהמיטה כדי לגשת לבתה, אך הנאשם תפס בידיה של המתלוננת, דחף אותה מהחדר, והמשיך ודחף אותה שוב ושוב בידיו בכיוון החזה, כשכל אותה עת הפעוטה בוכה. בהמשך נכנס הנאשם לחדר וסגר את הדלת, תוך שהמתלוננת עומדת מחוץ לחדר ושומעת את בְּתָה בוכה. לאחר כ-15 דקות יצא הנאשם מהחדר, והמתלוננת אמרה לו כי היא תיתן לפעוטה לאכול מהבקבוק. בשלב זה ניסה הנאשם לקחת את הבקבוק מידיה של המתלוננת, ללא הצלחה. המתלוננת ניסתה להיכנס לחדר פעם נוספת, אך שוב הנאשם מנע זאת ממנה באמצעות ידיו. לאחר מכן יצא הנאשם מהחדר, והמתלוננת נכנסה פנימה והאכילה את בְּתָה. בגין אישום זה יוחסה לנאשם עבירת תקיפה סתם - בן זוג, לפי סעיפים 379 ו-382(ב)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). אישום מס' 1 יכונה לשם הנוחות אירוע התקיפה.

אישום מס' 2: ביום 25.1.23, בהיותם בביתם, על רקע התנגדותו של הנאשם לחסן את הפעוטה בחיסוני שגרה, ובעוד הפעוטה בידיו, אמר הנאשם למתלוננת: "אני אומר לך עכשיו אני אומר לך אם אני אדע ואם יוודע לי שבטעות חיסנת את הילדה הזאת והכנסת לה רכיבים רעילים... זה הסוף שלך". המתלוננת שאלה את הנאשם: "מה תהפוך אותי? תגיד את זה עוד פעם", והנאשם השיב: "לשירה איסקוב". בתגובה אמרה המתלוננת: "אני (הנאשם) מאיים על אשתי ברצח", והנאשם הוסיף: "אני (הנאשם) אגרום לאשתי להדליק משואה ביום העצמאות ולהרצות בהמון כנסים ולעשות ימבה כסף". בגין אישום זה יוחסה לנאשם עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. אישום מס' 2 יכונה לשם הנוחות אירוע האיומים.

טיעוני הצדדים לעונש

2. במועד שימוע הכרעת הדין (10.9.24) ביקש ב"כ הנאשם (בהמשך לבקשות דומות שהועלו במהלך ניהול המשפט) לשחרר אותו ואת הסנגוריה הציבורית מייצוגו של הנאשם. בקשתו נדחתה, לאחר שלא מצאתי עילה לסטות מהחלטות קודמות בסוגיה זו. המאשימה ביקשה להפנות את הנאשם לקבלת חו"ד מאת הממונה על עבודות שירות. הנאשם לא התנגד לכך, אך ביקש לקבוע מקום עבודה מחוץ לעיר נתניה. כן ביקש להפנותו לקבלת תסקיר מבחן, בהדגישו כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות, וכי מתן גזר דין ללא הליך שיקומי, עלול להביא ל"השפעה הרסנית". הנאשם הוסיף מפיו כי "...בזמן הקראת הכרעת הדין... החלה בי ההבנה שאני צריך לעשות דרך עם עצמי. מתוך תפקידי כעו"ס ומטפל כאחד שעוזר לאנשים, השינוי יכול להתחיל בכל רגע ודקה בחייהם. זוהי צומת חשובה בחיי שיכול גם לתמוך בי בהמשך הדרך וגם בעיקר להכין את עצמי הלאה לבאות".

בקשתה של ההגנה נדחתה על אתר: "הנאשם בחר לנהל את משפטו, כפי זכותו כמובן, אך לכל מעשה יש השלכות. הנאשם לא קיבל אחריות על העבירות החמורות שביצע, בשום שלב, חרף הזדמנויות רבות שניתנו לו. דווקא מהלך חייו הנורמטיבי לכאורה של הנאשם, השכלתו ועיסוקיו,

מלמדים על כך שמדובר במי שהיה מודע היטב, כל העת, להשלכות מעשיו כמו גם להחלטותיו לגבי אופן ניהול ההליך. בשלב מתקדם זה של ההליך, לאחר שהנאשם הורשע בדין בעקבות ניהול הוכחות, אין לו להלין אלא על עצמו, באשר לאופן בו בחר לכלכל את מהלך המשפט. נקל להניח כי הרשעתו של הנאשם בדין, ובהמשך העונש שיוטל עליו, יכבידו על הנאשם, ועלולים יהיו לפגוע בו ובעתידו. ברם, מדובר בתוצאה אינהרנטית להליך הפלילי אותו בחר לנהל הנאשם, ולאופן בו ביקש לנהלו. לא ניתן לאחוז במקל משני קצותיו, לנהל מן העבר האחד הליך פלילי עד תום תוך הבאת המתלוננת, גרושתו ואם בתו הפעוטה של הנאשם לדוכן העדים, וחקירתה הממושכת, ומן העבר האחר לבקש בתום שמיעת הכרעת הדין להפנות את הנאשם להליך טיפולי שיקומי". הנאשם הופנה לממונה על עבודות שירות, אשר מצא אותו מתאים לרצות עונשו בדרך זו.

3. ביום 12.11.24 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. ב"כ המאשימה סקרה את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו בכל אחד מהאישומים, הפנתה לפסיקה להמחשת מדיניות הענישה, וביקשה לקבוע מתחם עונש יחיד בגין שני האישומים גם יחד, בין 6-18 חודשי מאסר בפועל. בגזירת העונש בתוך המתחם - לא הובאה במישרין עמדתה של המתלוננת, וב"כ המאשימה הסתפקה בציון העובדה שבית המשפט שמע את עדותה. הנאשם נעדר הרשעות קודמות, ובנסיבות אלה העריכה ב"כ המאשימה כי נכון לגזור את עונשו ברף התחתון של המתחם לו עתרה, כך שירצה מאסר בפועל בן 6 חודשים בדרך של עבודות שירות. כן ביקשה להטיל עליו מאסר על-תנאי, פיצויים למתלוננת והתחייבות כספית.

4. ב"כ הנאשם ביקש להדגיש בפתח דבריו, כי הוא שיטען לעונש (ולא הנאשם), שכן מערכת היחסים בין השניים שוקמה מאז מתן הכרעת הדין. הוא הצטרף לבקשתה של ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש כולל לשני האישומים. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע כי עבירת האישומים מגלמת אמנם חומרה רבה יותר מעבירת התקיפה, אך לשיטתו מתחם העונש לו עתרה המאשימה מחמיר יתר על המידה, וראוי לקבוע מתחם בין מאסר על-תנאי לבין מספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות. לתמיכה בטענתו הגיש מספר פסקי דין, אשר מרביתם ניתנו בידי הח"מ.

לנוכח טיעוני ב"כ המאשימה, סבר תחילה ב"כ הנאשם כי לא יידרש לטעון באשר לאופן קביעת העונש בתוך המתחם, אך לאחר שהובהר לו כי הדבר נחוץ, הרחיב בהקשר זה. ב"כ הנאשם הזכיר את החלטתו של בית המשפט, שדחה את בקשת הנאשם להפנותו לשירות המבחן. להערכתו, ככל שהיה מתקבל תסקיר, היה בו כדי ללמד על מסוכנות נמוכה הנשקפת מן הנאשם, "אבל ההגנה תנסה למלא את החלל הזה. אומר שעתירתנו, לא בטוח שתתקבל, להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם". לטענת ההגנה, הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה עלולה לפגוע בהמשך העסקתו כעו"ס במחלקת הרווחה בעיריית נתניה. הנאשם מחזיק בשני תארים אקדמיים ומנהל שני צוותים של עובדים סוציאליים. לתמיכה הוגש מכתב מאת גב' רותי גור, ראש מנהל הרווחה והביטחון החברתי בעיריית נתניה (כחלק מאסופת מסמכים שסומנה ענ/1). מהמכתב עולה כי הנאשם עובד במנהל הרווחה כעו"ס לפי חוק הנוער מזה כשבע שנים. הרשעתו של הנאשם בדין עלולה להשפיע על המשך העסקתו, והדבר יבחן במסגרת ועדת משמעת לפי חוק העובדים הסוציאליים, תשנ"ו-1966.

ב"כ הנאשם ביקש לשקול את השפעת הרשעתו של הנאשם בדין על התא המשפחתי - בתו הפעוטה של הנאשם והמתלוננת-גרושתו, לה משלם הנאשם מזונות. הרשעה עלולה לפגום ביכולת ההשתכרות של הנאשם, ובתו והמתלוננת הן שתיפגענה מכך. הנאשם שירת בצה"ל כלוחם במילואים מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" במשך כארבעה חודשים. הוגשה אסמכתא מצה"ל, וצורף מכתב הערכה ממפקדו הישיר, אשר תיאר את פעילותו של הנאשם במסגרת שירות המילואים, עתה ומזה כ-14 שנים, כשלבדבריו ההליך המשפטי פוגע באפשרותו של הנאשם לקחת חלק במשימה הפלוגתית. כן צורפו תעודות אקדמיות ואישורים בדבר הכשרות בהן השתתף הנאשם, מכתבי המלצה והערכה באשר לעשייתו הברוכה של הנאשם במקום עבודתו - הן ממנהליו והן ממטופליו ומודרכיו, ו"פוסט" הערכה מראש עיריית נתניה, גב' מרים פיירברג איכר, באשר לשילוב בין עבודתו של הנאשם לבין שירותו במילואים. לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם ניהל אמנם את הליך ההוכחות עד תומו, היינו, מבלי שקיבל אחריות על מעשיו. חרף האמור, לשיטתו, "...אם בימ"ש היה מפנה את הנאשם לקבלת תסקיר שירות מבחן, מתישהו הייתה מחלחלת התובנה של הפסול במעשיו...". לחלופין, ככל שבקשתו לבטל את ההרשעה לא תתקבל, ביקש ב"כ הנאשם לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם שייקבע.

5. דברי הנאשם יובאו במלואם: "אני רוצה לומר קודם כל אני כן לוקח אחריות. זה שבחרתי לנהל הוכחות זו הייתה טעות שגובלת בטמטום. אם זה היה תלוי רק בי באמת הייתי מקבל כל עונש שבימ"ש יתן לי, כשאני יודע שגם המשפחה שלי תלויה בזה ובעיקר הבת שלי, המטופלים שאני עובד אתם. כבר לא מגייסים אותי למילואים, פספסתי שני סבבים. אין לי מה להגיד, פשוט טעות אחת גדולה. החלום שלי לחזור ולעשות את מה שאני אוהב, את מה שאני טוב בו, להמשיך לתרום למדינה. כל משהו אחר פשוט גורם לי להתחיל את החיים לא מאפס אלא ממינוס. אני מבקש מכבודו מתחנן אפילו בפניך, תן לי לחזור לדרך הישר, לעשות את מה שאני יודע הכי טוב. להמשיך לעבוד בעבודה שלי ולסייע לאנשים חלשים ולשמור על יחסים טובים עם גרושתי לטובת הילדה שלי, לעשות את הדוקטורט. הלוואי והייתי יכול לחזור לעזור להם שם בצבא. אם יש עוד משהו שצריך לעשות אני אעשה".

דיון

קביעת המתחם

6. ב"כ הצדדים ביקשו במשותף לקבוע מתחם עונש כולל לשני האישומים בהם הורשע הנאשם, ומצאתי להיעתר לבקשתם. אמנם, המדובר בשני אירועים נפרדים שהתרחשו בהפרש זמנים של כשבוע ומחצה זה מזה, אך נפגעת העבירה זהה - רעייתו (אז) של הנאשם, והעבירות בוצעו על רקע מחלוקות בין בני הזוג באשר לאופן הטיפול בבתם הפעוטה.

בניגוד לב"כ הנאשם, אינני סבור כי העבירות שביצע הנאשם, קל וחומר הצטברותן, מאפשרות קביעת מתחם עונשי שתחתיתו בענישה צופה פני עתיד. נפתח בעבירה המוקדמת בזמן - אירוע האיומים. הנאשם בחר לנקוט כלפי המתלוננת אלימות מילולית בוטה, קשה ומפחידה, אשר משמעותה אחת ואין

בִּלְתָּה - איום לרוצחה נפש. המעשה מקבל משנה חומרה מכמה סיבות.

ראשית, כפי שנקבע בהכרעת הדין, ההקבלה שביצע הנאשם בין המתלוננת לבין גב' שירה איסקוב, אשר מצאה עצמה קורבן לעבירות אלימות מזעזעות וחריגות בכל קנה מידה, והאמירה לפיה "יהפוך אותה לשירה איסקוב" - מעוררות תחושות פלצות בלבו של כל אדם. דומה שלא צריך להזכיר כי המדובר בנפגעת עבירה שאך בזכות תושייתה מעוררת ההשראה, וסיוע ללא חת של שכנתה (ואחרים), הצליחה לשרוד ניסיון רצח ברוטלי ונורא.

שנית, האיום הושמע על רקע חילוקי דעות מהותיים בין בני הזוג, בעיצומו של הליך גירושין, מתוך מטרה להניא את המתלוננת מלבצע פעולה. משמע - אין המדובר באיום כללי, כזה שעשוי להישמע כאיום סרק, מהפה ולחוך, אלא כאיום ממוקד שנועד לגרום למתלוננת לפעול כפי רצונו של הנאשם. היינו, באמצעות הטלת מורא ביקש הנאשם להביא את המתלוננת לכך שתסיג לאחור את שיקול דעתה, מחשבותיה ורצונותיה.

שלישית, בבחינת מידת אשמו של הנאשם ומידת חומרתה של העבירה, לא ניתן לנתק במקרה זה את עיסוקם המקצועי המשותף של בני הזוג מנסיבות ביצוע העבירה - שניהם עובדים סוציאליים בהכשרתם ובעיסוקם (המתלוננת אף עבדה בעברה כקצינת מבחן). כמי שעוסק לפרנסתו בטיפול, ואף העיד בגאווה על מקצועיותו הרבה, מובן שמידת התובנה של הנאשם באשר למשמעותם המחרידה של האיומים שהשמיע, גבוהה מזו של האדם הממוצע. אם לא די בכך, הרי שבמהלך ניהול ההוכחות עלה מפורשות, כי ניסיון הרצח של שירה איסקוב נכח בשיחות בין בני הזוג עובר לאירועים מושא כתב האישום (פר' עמ' 7 ש' 17-20, עמ' 11 ש' 23-24). השיחות אף נסבו סביב הקשר בין ניסיון הרצח והשיח הציבורי סביבו, לבין עבודתם המקצועית-טיפולית של בני הזוג בתחום האלימות במשפחה (פר' עמ' 12 ש' 20-22). נתונים אלו מעצימים את חומרתה של העבירה שביצע הנאשם ואת מידת אשמו.

רביעית, וכעולה מהכרעת הדין, "המתלוננת הבהירה לנאשם, בזמן אמת, ובאופן שאינו משתמע לשתי פנים, שדבריו טורדים את מנוחתה, ושהיא מפרשת אותם כאיום ברצח". כך, לאחר שאמירה זהה נאמרה בטרם החלה המתלוננת להקליט את הנאשם, היא הזהירה אותו, הודיעה לו שהיא מתחילה לתעד את השיחה, "וביקשה לוודא האם יעז לחזור על דבריו המאיימים". כשהנאשם לא נרתע וחזר על דבריו במהלך ההקלטה, המתלוננת הדגישה בפניו את משמעותם הישירה והמובנת מאליה, היינו, כי הוא מאיים לרצוח אותה. חרף האמור הנאשם לא התנצל, לא חזר בו, אלא המשיך באותו השיח "מתוך כוונת מכוון". מכאן, חרף הזדמנויות שהיו לנאשם להימלך בדעתו, הוא בחר לאיים על המתלוננת באיום כה מחריד - מתוך מודעות מלאה ועמוקה של משמעות הדברים.

במעשיו אלו פגע הנאשם באופן קשה בשלוות נפשה של המתלוננת, באמירות שנועדו לא רק להפחידה, אלא אף לפגוע באוטונומיה שלה, ולהביאה לכדי ביטול עצמי וויתור על מחשבתה החופשית ושיקול דעתה בכל הקשור בטיפול בבתם הפעוטה של בני הזוג.

7. אירוע התקיפה - ב"כ הנאשם ניסה לשוות לאירוע זה מידת חומרה פעוטה. לטובת הנאשם - אין חולק על כך שהאירוע לא תוכנן מראש, המתלוננת לא נפגעה פיזית, ופוטנציאל החבלה נמוך אף הוא. מנגד, מרכיב ההשפלה והנזק הנפשי שהסב הנאשם למתלוננת - גבוה. נתון זה נלמד לא רק מניתוח מדוקדק של אופן ההתרחשות, אלא אף מדבריה של המתלוננת - בעדותה בבית המשפט וכן בזמן אמיתי, בהתכתבות בינה לבין חברתה, במסרונים המדברים בעד עצמם.

התנהגותו של הנאשם התמשכה על פני דקות ארוכות. הוא מנע מהמתלוננת בכוח מלהיכנס לחדרה של בתם הפעוטה. הוא דחף אותה בידיו - שוב ושוב, כשידיו מושטות בכיוון חזה. בשלב מסוים מצא הנאשם להסלים את מעשיו - הוא תפס את המתלוננת בידיו, נשא אותה באוויר, ו"שם" אותה על מיטתה בחדר השינה. מתוך הכרעת הדין (פסקה 17):

"הנאשם ניצל את כוחו העודף כלפי רעייתו, הניף אותה בכוח בזרועותיו, הוציאה מהחדר, ו"שם" אותה" על מיטתם של בני הזוג בחדר הסמוך. אין צורך בדימיון רב כדי לחוש את תחושות הפגיעה, הפחד וההשפלה שלבטח חשה המתלוננת, כשמצאה עצמה חסרת אונים, לפותה בזרועותיו של בעלה ואבי בתה, מונפת באוויר ומוזזת הצידה משל הייתה חפץ לא רצוי שעמד בדרכו".

כאמור, תחושות ההשפלה קיבלו ביטוי מוחשי במהלך המשפט, ואף נקבעו כממצא עובדתי (פסקה 18): "ואכן, המתלוננת נבהלה מאוד מהתנהגותו האלימה והפרועה של הנאשם וחששה ממנו, כפי שהיטיבה לבאר במהלך חקירתה הנגדית במענה לשאלות ב"כ הנאשם (פר' עמ' 14 ש' 24-30). מהמוצגים עולה כי תחושותיה אלו קיבלו ביטוי בזמן אמת בהקלטה שתיעדה את האירוע (ת/2), ולאחר מכן בהתכתבות במסרונים עם חברתה (ת/4, מצויה גם בתקליטור ת/2): "יש לי לילה מהגהנום. האפס הזה הרים עליי יש. יד. ומנע ממני להיכנס ל--- (שם הפעוטה - ג.א.) לחדר. בכוח דחף אותי למיטה פעם אחר פעם... הוא ממש הכאיב לי הילה. וכל זה כי הצקתי לו עם האוכל. וכי התעקש לא להביא לה אוכל אלא מים. ואני התעקשתי להיכנס אליה לחדר ואז הוא ניצל את הכוח שלו והדף אותי שוב ושוב... הוא דחף אותי והכאיב לי שוב ושוב רק כי הצקתי לו. כי לדבריו רציתי ש--- (שם הפעוטה - ג.א.) תראה אותי ושאני ארגיש שאני מושיעה אותה... אני לא מצליחה להירדם. ממש מפחדת ממנו כבר...". בהתחשב במהלך העניינים כפי שתואר לעיל, תחושותיה של המתלוננת כתוצאה מהאלימות שהפגין כלפיה הנאשם מובנות מאליהן, ואני מאמץ אותן כממצאי עובדה" (הדגשה הוספה - ג.א.).

8. בבחינת מדיניות הענישה עיניתי, כמובן, בפסקי הדין שהגישו ב"כ הצדדים. ב"כ הנאשם הפנה לארבעה גזרי דין, כולם של בית משפט השלום, שלושה מהם ניתנו בידי הח"מ, ובכולם מתחם הענישה מתחיל במאסר צופה פני עתיד: ת"פ (נתניה) 25231-08-23 מדינת ישראל נ' אברהם (5.3.24), לא פורסם; ת"פ (נתניה) 62870-11-22 מדינת ישראל נ' בבין (12.12.23, לא פורסם); ת"פ (נתניה) 52600-08-19 מדינת ישראל נ' מכתובי (22.6.21); ת"פ (פ"ת) 35517-04-22 מדינת ישראל נ' קבדה (15.2.23, לא פורסם). ברם, נסיבות עניינינו, ולבטח שילוב האישומים והעבירות בהן הורשע הנאשם, אלו חמורים יותר מהאירועים בפסקי הדין אליהם הפנתה ההגנה. ב"כ המאשימה הגישה

אסופת פסקי דין. אפנה לרלוונטיים מביניהם, כמובן בכפוף לשינויים המתאימים:

(-) רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.16). המבקש הורשע באירוע יחיד של תקיפת בן זוג לפי סעיפים 379 ו-382(ב)(1) לחוק העונשין ("דחף את המתלוננת לעבר המיטה, משך בשערה, סובב את גופה, וכופף את גופה לעבר הרצפה בעודו אוחז בצווארה"). בית משפט השלום קבע מתחם ענישה בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר לריצוי בפועל. כנסיבה לחומרה נשקלה היעדר הבעת חרטה, ולקולה היעדר הרשעות מהעת האחרונה ונתק בין המתלוננת והמבקש. נגזר על המבקש עונש מאסר בפועל בן 6 חודשים לריצוי מאחורי סורג ובריח. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשתו לרשות ערעור. בית המשפט העליון עמד על כך שמעשיו של המבקש ראויים לגינוי חריף ולענישה שתהלוך את חומרתם.

(-) רע"פ 7561/23 אל עוקבי נ' מדינת ישראל (19.10.23). המבקש הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירת איומים כלפי גרושתו ואם ילדיו. הוא נכנס לדירת המתלוננת, נטל ממנה את הטלפון, ואמר לה שתכין את חפציה כי בכוונתו להחזירה מחר לשטחים. למחרת שאל אם ארזה את בגדיה, וזו ביקשה שיארגן רכב להסעתה. בהמשך הנחה אותה לספר כי "הנושא של הגירושין הוא שקר, תגידי שאת שוכבת איתי ועושה לי דברים", זאת בהבהירו כי הוא מקליט אותה, וכי ישמיע את הדברים לאחיה שיהרגו אותה. לאחר מכן נטל המבקש חפץ, הצמידו לראשה של המתלוננת, ואיים להרוג אותה אם לא תאמר להוריה שהיא שוכבת איתו וששכבה עם לואי. או אז התעלפה המתלוננת. בהמשך היום אמר המבקש ללואי דברים בוטים אודות המתלוננת, ואיים על המתלוננת כי יהרוג אותה או שישכור מישהו לעשות זאת. בעקבות האירועים עברו המתלוננת וילדיה להתגורר במקלט המיועד לנפגעות אלימות. בית משפט השלום קבע את מתחם העונש בין מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל, וגזר על המבקש 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, פיצוי לעד התביעה לואי והתחייבות. ערעורו של המבקש לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשתו לרשות ערעור.

(-) ע"פ (מחוזי מרכז-לוד) 1616-12-20 פיקדו נ' מדינת ישראל (15.2.21, לא פורסם). המערער הורשע (ע"י מותב זה) לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירות איומים ותקיפה סתם - בן זוג, בכך שתפס בשיערה של המתלוננת, משך אותה ובעט בה. שכנה שחזתה באירוע צעקה למערער להפסיק, והלה בתגובה איים עליה. בהמשך זרק המערער טלפון לעברה של המתלוננת, תפס בידה ומשכה. נקבע מתחם עונש בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, לבין 10 חודשי מאסר בפועל. המערער נדון לשישה חודשי מאסר, עליהם הופעלו במצטבר 2 מאסרים מותנים (5 חודשים, 3 חודשים), כך שסך הכל נדון למאסר בפועל למשך 14 חודשים. ערעורו התקבל באופן חלקי - המאסרים המותנים הופעלו בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש המאסר שנגזר עליו, כך שישא עונש מאסר בפועל למשך 11 חודשים.

בנוסף ראו רע"פ 5608/23 דדון נ' מדינת ישראל (27.7.23). המבקש הורשע בהתאם להודאתו

בשני כתבי אישום. הראשון - ביום 5.11.15 התקשר לבתו ושוחח עם גרושתו, עליה איים במהלך השיחה כי תקבל "מכות רצח". הוא גידף אותה ואמר לה: "אני אגמור אותך". בגין אישום זה הורשע בעבירת איומים. השני - ביום 7.7.17 התקשר המבקש לגרושתו ואיים עליה, בין השאר, כי "יהרוס לה את החיים, וכי כל מי שיהיה איתה הוא יציק לו ויטריד אותו ויגיד עליו שהוא פדופיל...". כמו כן, ביום 13.3.17 שלח לגרושתו הודעה קולית בה גידף אותה ואיים עליה. בגין אישום זה הורשע בשתי עבירות איומים. בית משפט השלום קבע את מתחם העונש בגין האישום הראשון בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין שנת מאסר, ובגין האישום השני בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 15 חודשים. בהתחשב בהרשעותיו הקודמות והרלוונטיות של המבקש, נגזר עונשו ל-9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, קנס ופיצויים למתלוננת. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשתו לרשות ערעור.

9. בהתחשב בשיקולים עליהם עמדתי ולאחר שנתתי דעתי למדיניות הענישה, אני קובע את מתחם העונש הכולל בגין העבירות בהן הורשע הנאשם, בין 3-15 חודשי מאסר בפועל.

ביטול ההרשעה?

10. כידוע, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. ההלכה בשאלת ההימנעות מהרשעה נקבעה בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, וכוחה יפה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין. החלטה לסיים את ההליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: הראשון - סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים, השני - יש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. הנאשם נדרש להצביע על פגיעה קשה ומוחשית בסיכויי שיקומו ולבסס אותה בראיות.

התנאי הראשון: עבירות אלימות במשפחה הן רעה חולה שפשתה בקרבנו, ואלו מצדיקות על דרך הכלל התייחסות מחמירה, כזו שתהלוך את חומרת מעשיו של העבריין, תשקף את סלידתה של החברה, ותרתיע אותו ושכמותו. בצד זאת, לעולם על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו, על נסיבותיו הייחודיות. ביצוע עבירה בתוך התא המשפחתי מהווה אמנם שיקול לחומרה, אך איננו מקים מחסום בלתי עביר מפני האפשרות לבטל את ההרשעה. בענייננו, גם אם כל אחת מהעבירות שביצע הנאשם, מאפשרת בפני עצמה שקילת האפשרות לבטל את הרשעתו, דומה שהשילוב ביניהן מגלם חומרה יתרה, כזו שאינה מאפשרת לבטל את ההרשעה, מבלי לפגוע במידה ניכרת בשיקולי ענישה אחרים דוגמת גמול הולם לעבריין בגין מעשיו, והצורך בהרתעה אישית ובהרתעת הציבור.

התנאי השני: במקבילית הכוחות שבין חומרת העבירות והכלל המורה להרשיע את מי שנקבע כי ביצע מעשי עבירה, לבין הנזק הצפוי להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדין, האיזון הראוי מורה להותיר את הרשעתו על כנה. לטובת הנאשם - נתוניו נורמטיביים: אדם משכיל, נעדר הרשעות קודמות,

תורם לחברה - הן בעיסוקו כעובד סוציאלי והן בשירות מילואים, אף בתקופה האחרונה במסגרת מלחמת "חרבות ברזל". מכתבי ההמלצה שהציג הנאשם - ממעסיקיו, ממנהליו, ממטופליו, מתלמידיו, ממודרכיו וממפקדו בצה"ל, מלמדים על אדם אכפתי, רציני, חרוץ, שמבצע עבודתו ביסודיות ובנאמנות, ועושה תל. מן העבר האחר - בכך לא סגי.

ראשית, הנזק המוחשי עליו הצביע הנאשם מתבטא במכתבה של גב' רותי גור, ראש מנהל הרווחה והביטחון החברתי בעיריית נתניה, לפיו "ההליך המשפטי והרשעתי בכל המיוחד (צ"ל מיוחס - ג.א.) עלולים להשפיע על המשך העסקתו במנהל וכן תיבחן במסגרת ועדת משמעת לפי חוק העובדים הסוציאליים...". בסוגיות כגון דא נקבע לא אחת בפסיקה, כי העובדה שכשירותו של הנאשם לעבוד בעיסוק הדורש היתר, עתידה להיבחן בידי גוף מקצועי, אינה מהווה עילה להימנע מהרשעה. ראו, מבין רבים, רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18), פסקה 9: "גם אם עלולה להיפגע יכולת המבקש לשמש כרופא בעתיד, צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך (פסקה 8 לפסק הדין בערעור). הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים". עוד בהקשר זה, הטענה שהועלתה במכתב ההמלצה מאת מפקדו של הנאשם בשירות המילואים, לפיה ההליך המשפטי פוגע ביכולתו של הנאשם "לקחת חלק במשימה הפלוגתית" - איננה מבוססת, איננה מלמדת על כך שהנאשם לא יוכל להמשיך בשירות המילואים, וממילא אינה עולה כדי נזק מוחשי כהגדרתו בפסיקה.

שנית, הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום, וניהל את משפטו עד תומו. כך פעל בהתאם לזכויותיו הדיוניות והמהותיות, ואין בבחירתו זו להביא להחמרה בעונשו. ברם, לא יכול הנאשם, מן העבר האחד - לטעון לחפותו, היינו כי נהג במתלוננת באופן נורמטיבי; ומן העבר השני - להמתין לתום ניהול ההליך, ורק אז, לאחר שגרסתו נדחתה, לבקש מבית המשפט להעניק לו כלים שיקומיים (בדמות הפניה לשירות המבחן ובדרך של בקשה לסיים את ההליך ללא כתם של הרשעה). כאמור, הנאשם נדרש להצביע - בראיות - על כך שהותרת הרשעתו על כנה תפגע באופן קשה בסיכויי שיקומו. אלא שכאשר מדובר במי שכפר מכל וכל באחריותו למעשי העבירה בהם הורשע, ולמַצֵּר בחר להכיר באחריותו רק לאחר שהוכרע דינו, ככל הנראה מתוך ניסיון למלט עצמו מאימת הדין - לא ניתן לקבוע כי מדובר במי שהשתקם, או במי שנדרש להליך שיקומי שיבוא חלף הרשעתו.

בהחלטה מיום 28.11.24 (רע"פ 50051-11-24 אל פראונה נ' מדינת ישראל) עמד בית המשפט העליון, כבוד השופט ח' כבוב, על השיקולים הנדרשים להחלטה בדבר הפניית נאשם לקבלת תסקיר מבחן (שאינו תסקיר חובה): האחד - בבחינת סיכויי שיקומו של נאשם; השני - במקרים בהם עולה צורך בקבלת נתונים רלוונטיים אודות הנאשם, שאינם יכולים להתקבל מאת בא כוחו. בחינת עניינו של הנאשם שלפניי בפרזמה של ההחלטה הנ"ל, מחזקת את מסקנתי לפיה לא נמצא צורך להפנותו לקבלת תסקיר מבחן: הן בשל כך שהנאשם, כמי שמנהל כל חייו אורח חיים נורמטיבי, והאירועים עליהם הוא נותן את הדין חריגים לאורחות חייו, איננו זקוק להליך שיקומי-טיפול; הן בשל כך שמלוא הנתונים אודות הנאשם והשפעת העונש עליו ועל משפחתו, יכולים להתקבל מאת בא כוחו, כפי

שאכן נעשה.

שלישית, לא למותר להזכיר את התרשמותו של בית המשפט מהפער בין האופן ההגון, המכבד והמתחשב בו נהגה המתלוננת בנאשם, הן עובר להגשת תלונתה והן במהלך ניהול המשפט, למול האופן המכפיש, המזלזל והמשחיר בו בחר הנאשם להתייחס למתלוננת. חרף התנהלותו זו, ביקשה המתלוננת במהלך המשפט - ביוזמתה, לעשות כל שניתן כדי להקל עם הנאשם ולהימנע מפגיעה בו (ראו פסקה 20 להכרעת הדין). אף לאחר שעדותה לפני הסתיימה, ביקשה המתלוננת להוסיף ולטעון לטובת הנאשם, כדי לא לפגוע בו כאביה של בתה. במועד מאוחר יותר, לקראת השמעת סיכומי הצדדים, הגישה מכתב לתיק בית המשפט, אשר "מהווה אינדיקציה נוספת לכך שאף בשלב מתקדם זה של ההליך, וחרף מעשיו של הנאשם, היא מבקשת לגמול לו טובה תחת רעה, כשטובתו לנגד עיניה". עמדתה של נפגעת העבירה נשקלת כשיקול רלוונטי במכלול השיקולים שלנגד עיניי, אך בהתחשב בנתונים עליהם עמדתי לעיל, אין בה כדי להפוך את הקערה על פיה, באופן שיאפשר לבטל את הרשעתו של הנאשם בדין.

קביעת העונש המתאים לנאשם

11. ב"כ המאשימה ביקשה, כזכור, לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם לו עתרה, ל-6 חודשי מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות ועונשים נלווים. מטבע הדברים, ב"כ הנאשם ביקש להצטרף לעמדת המאשימה באשר לאופן קביעת העונש בתוך המתחם. לאחר שנשמעו הערות בית המשפט, נימק את טענותיו.

אין בידי לקבל את עתירתם המשותפת של הצדדים (זאת בשונה מהחלטתי לעיל, לאמץ את בקשתם ולקבוע מתחם עונש משותף לשני האישומים). למרבה הצער, ניכר כי המאשימה נפלה לכדי שגגה באופן בו ביקשה לגזור את עונשו של הנאשם. היא ביקשה לייחס משקל מוחלט למרכיב אחד ויחיד - היעדרן של הרשעות קודמות, תוך התעלמות משיקולים אחרים. ראו בהקשר זה ע"פ 280/23 מדינת ישראל נ' (Abker) 18.5.23, פסקה 9:

בבואו של בית המשפט לגזור את עונשו של נאשם בגדרי מתחם העונש ההולם, עליו לשקול שיקולים שונים לחומרה ולקולה, בהתאם למצוות המחוקק (ראו, בין היתר, בסעיפים 40ג(ב); 40ז; 40יא-יב לחוק), כאשר האיזון הנכון ביניהם יביא לגזירת העונש ההולם על הנאשם. לעניין מלאכת איזון זו, הדגשתי כי "כשם שכדי לגזור עונש בקצה העליון של המתחם נדרש הצטברות נסיבות חמורות המקהות את משקלן של הנסיבות המקלות, כדי שייגזר עונש בקצה התחתון של המתחם נדרשות נסיבות מקלות לזכותו של נאשם, הגוברות על הנסיבות החמורות הקיימות [...]" (ע"פ 3244/22 מדינת ישראל נ' ערן, פסקה 17 (20.9.2022); ההדגשה הוספה - י' א').

אקדים ואומר את המובן מאליו - בית המשפט לא ישים עצמו קטגור מן הקטגור, ולא יגזור על נאשם עונש חמור יותר - בתוצאתו הסופית - מן העונש לו עתרה המאשימה. בית המשפט רשאי אמנם להורות כן, אך יפעיל סמכותו זו במקרים חריגים ונדירים, שענייננו אינו נופל בגדרם. מנגד, בית המשפט רשאי - ואף מחויב - לקבוע את התוצאה העונשית על בסיס שיקוליו הוא, ללא תלות בשגיאות שיכול ונפלו מלפני מי מהצדדים. במילים אחרות - כשם שמתחם העונש ההולם הוא משום קביעה נורמטיבית של בית המשפט, כך גם אופן הילוכו של בית המשפט בגזירת העונש בתוך המתחם, ובלבד שתוצאת גזר הדין לא תהא חמורה יותר מכפי שביקשה המאשימה (בכפוף למקרי קצה חריגים).

12. נתוני האישיים הטובים של הנאשם אשר פורטו לעיל, נלקחו כמובן בחשבון - עיסוקו, השכלתו, היעדר הרשעות קודמות, שירותו הצבאי ומכתבי ההמלצה שהציג. עמדתה של המתלוננת, שביקשה במהלך המשפט להקל עם הנאשם ככל הניתן, אף היא מקבלת את ביטוייה בשלב גזירת הדין, ועומדת לטובתו של הנאשם. מעשיו הטובים של אדם יזקפו לזכותו ביום צרה ומצוקה. מן העבר האחר, בית המשפט אינו יכול - ואינו רשאי - להתעלם מהאופן בו בחר הנאשם לנהל את משפטו. אמנם, ניהול ההליך אינו מהווה משום שיקול להחמרה בענישה. מנגד, נאשם שבחר לכפור במיוחס לו, לכל אורך ההליך, אינו זכאי להקלה הניתנת למי שמודה, מקבל אחריות על מעשיו, מכה על חטא, מביע חרטה, וכפועל יוצא מאלו, מונע את הצורך בהבאת נפגעי העבירה לדוכן העדים, ובהתאמה חוסך מזמנם של בית המשפט ושל המאשימה - זמן ציבורי יקר ערך. בחירותיו של הנאשם באשר לאופן ניהול המשפט, אינן דבר של מה בכך. דבריו, שנשמעו לראשונה רק לאחר שהוכרע דינו, כי הוא מקבל אחריות על מעשיו, מעטים מדי ומאחרים מדי, ואין בהם כדי לייתר את השיקולים העומדים לחובתו. אוסיף בהקשר זה כי חלופה הזמן ממועדי ביצוע העבירות, לבטח אינו מהווה משום שיקול להקלה בעונשו של הנאשם. העבירות בוצעו בחודשים ינואר ופברואר 2023, כתב האישום הוגש בחודש נובמבר 2023, והכרעת הדין ניתנה לאחר ניהול הוכחות בחודש ספטמבר 2024, קרי, בחלופה כעשרה חודשים מתחילת המשפט.

13. בהתחשב בשיקולים עליהם עמדתי, מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם בקרבה לתחתית מתחם העונש שנקבע, אך לא בקצהו. כמו כן, בהתחשב בפגיעתו של הנאשם במתלוננת, אחייבו בפיצוי כספי בסכום מתון. מנגד, אינני סבור כי קמה הצדקה למרכיב כספי נוסף בדמות הטלת התחייבות. אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר בפועל.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות בבית החולים "לניאדו" בנתניה בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 5.11.24. הנאשם יתייצב ביום 22.12.24 בשעה 8:00 במשרדי הממונה.

הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי ההעסקה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת אלכוהול, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג ובריח.

ב. 4 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה בעלת יסוד של אלימות פיזית או מילולית.

ג. פיצויים בסך 3,000 ₪ אשר ישולמו למתלוננת (עדת תביעה מס' 1). הפיצויים ישולמו ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.1.25 ובכל 10 בחודש שלאחריו. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצויים לפירעון מיד.

מוסבר לנאשם כי ניתן לשלם את הפיצויים כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה באחת מהדרכים הבאות: (-) כרטיס אשראי באתר המקוון של רשות האכיפה והגביה www.eca.gov.il; (-) מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גביה) *35592 או בטלפון 073-2055000; (-) במזומן בכל סניף של בנק דואר בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברים).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט' כסלו תשפ"ה, 10 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לממונה על עבודות שירות.